

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 33. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Fredag den 24. april 2009
Tidspunkt: Kl. 10.00
Sted: Vær. 2-133

Til stede: Svend Auken (S) formand, Erling Bonnesen (V), Pia Adelsteen (DF), Helle Sjelle (KF), Kim Mortensen (S), Anne Grete Holmsgaard (SF), Per Clausen (EL).

Desuden deltog: Udenrigsminister Per Stig Møller

Punkt 1. Rådsmøde nr. 2938+2939 (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 27.-28. april 2009

Formanden nævnte, at han netop havde været i Washington, og takkede ambassaden for et fint program, hvor han havde fået en masse kontakter med amerikanske politikere, som kunne være til gavn for udvalgets tur til september.

Udenrigsministeren: We are glad to be of service.

Jeg vil alene gennemgå de punkter på dagsordenen for rådsmødet, som jeg vurderer af særlig interesse. De øvrige punkter på dagsordenen kan vi selvfølgelig drøfte, hvis I ønsker det. Jeg kan berolige jer med, at denne gang er alle punkter til orientering.

1. Tiltrædelsesforhandlingerne med Kroatien – status

– *Politisk drøftelse*

SEK (2008) 2694

Rådsmøde 2938+2939 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Udenrigsministeren: På rådsmødet skal vi have en drøftelse af, hvordan vi kan komme videre i forhandlingerne med Kroatien, der har været præget af en bilateral grænsestrid mellem Slovenien og Kroatien.

Vi lægger vægt på, at der findes en løsning, der er tilfredsstillende for begge parter. Vi støtter tiltag, der kan være med til at etablere en løsningsproces – herunder fra Kommissionen, som er i gang med at udstikke nogle løsningsforslag.

Spørgsmålet om fuldt samarbejde med ICTY er desværre stadig relevant. Fra dansk side lægger vi vægt på, at Kroatien håndterer alle udeståender. Det gælder også samarbejdet med ICTY. Det skal være fuldt og helt.

Pia Adelsteen henviste til den snak, man for et par dage siden havde haft med en delegation fra Kroatien, og spurgte, hvem det er der blokerer for, at sagen om grænsestridighederne kan komme for domstolen i Haag, idet hun

havde fået det indtryk, at man ville respektere det, hvis der kom en afgørelse fra domstolen.

Svend Auken spurgte, hvilket tidsperspektiv udenrigsministeren ser i forbindelse med Kroatiens samarbejde med ICTY og grænsestriden mellem Slovenien og Kroatien.

Udenrigsministeren svarede Pia Adelsteen, at den, der blokerer for, at grænsedragningsstriden kan løses, er Slovenien, som misbruger det forhold, at EU plejer at sige, at man ikke vil have nye medlemsstater ind, før de har løst deres nabostridigheder med EU-lande.

Udenrigsministeren svarede Svend Auken, det er meget svært at give en tidsplan for, hvornår samarbejdet med ICTY bliver i orden.

2. Den Europæiske Naboskabspolitik (ENP)

– *Politisk drøftelse*

KOM (2009) 0188

Rådsmøde 2938+2939 – bilag 1 (samlenotat side 5)

Udenrigsministeren: Jeg vil forelægge dagsordenens punkt 2, 8 og 9 under ét, idet de indholdsmæssigt hænger sammen.

Kommissionen forventes at præsentere sin årlige rapport om EU's naboskabspolitik og fremskridtsrapporterne for hvert af de sydlige og østlige naboskabslande.

Der forventes tillige en drøftelse af den økonomiske og politiske situation i Ukraine, hvor fokus ventes at være på muligheden for yderligere tiltag fra EU's side med henblik på at overkomme konsekvenserne af finanskrisen i Ukraine, som er dyb. Eksportindtægterne er faldet drastisk, især på stålprodukter, og samtidig er der stigende udgifter til energi som følge af energiaftalen med Rusland i januar. Herudover er den ukrainske valuta devalueret med ca. 40 pct. Ukraine er hårdt ramt af finanskrisen, som I kan forstå, med voksende arbejdsløshed og faldende reallønninger. Der har imidlertid ikke været alvorlige tegn på social uro. Men selvfølgelig må vi nu se, hvordan vi kan fremme udviklingen i Ukraine.

Endvidere forventes en generel drøftelse af situationen i Moldova efter valget den 5. april og de uroligheder, som fulgte efter. Der forventes blandt andet at være fokus på EU's mulighed for at bidrage til en stabilisering af situationen.

3. Burma/Myanmar

– *Konklusioner*

Rådsmøde 2938+2939 – bilag 1 (samlenotat side 7)

Udenrigsministeren: Situationen i Burma er desværre fortsat stærkt utilfredsstillende. Der er fortsat ikke sket afgørende skridt hen imod demokrati og national forsoning i Burma.

EU ventes på rådsmødet på den baggrund at beslutte en forlængelse med yderligere 12 måneder af den fælles holdning vedrørende Burma, der omfatter målrettede sanktioner over for regimet.

Presset på generalerne for en proces mod demokrati og national forsoning bør fastholdes op til det forventede valg i 2010.

Vi arbejder for, at EU's andre instrumenter i forhold til Burma styrkes, nemlig den humanitære og udviklingsmæssige bistand til civilbefolkningen samt dialogen om en fredelig løsning i Burma.

EU ønsker at sende et meget klart signal til både regimet og landene i regionen om, at EU har fokus på befolkningens interesser og mener kravet om demokrati og national forsoning alvorligt.

Pia Adelsteen syntes, det var godt, at man fortsat havde sanktioner over for Burma, men pegede på, at der i samlenotatet står: "Danmark arbejder desuden for, at sanktionsregimet udvides til at indeholde forbud mod investeringer i olie- og gassektoren". Hun spurgte, om der er nogen chance for, at dette går igennem.

Udenrigsministeren sagde, at der er lande, der blokerer for vores forslag om at udvide sanktionerne til olie- og gassektoren, men i et åbent møde kunne han ikke sige, hvilke lande det var.

4. Det uformelle EU27/USA-topmøde den 5. april 2009 i Prag

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 2938+2939 – bilag 1 (samlenotat side 10)

Udenrigsministeren: Der var under udenrigsministrenes drøftelser i forbindelse med EU/USA-topmødet den 5. april særligt fokus på situationen i Afghanistan/Pakistan, Mellemøsten og herunder Iran, Nordkorea samt Østeuropa. På rådsmødet på mandag forventer jeg en generel drøftelse af opfølgningen på topmødet.

I forbindelse hermed forventes Solana under frokosten at afrapportere fra sine drøftelser i Washington vedrørende Iran og sagen om Irans atomprogram. Obama-administrationen har tilkendegivet, at man er villig til direkte dialog med Iran. Til forskel fra Bush-administrationen har den nye administration erklæret sig parat til at deltage i alle forhandlinger med Iran. Samtidig ser man fra amerikansk side gerne, at presset over for Iran opretholdes for at øge mulighederne i forhandlingssporet. Der forventes på den baggrund vedtaget rådskonklusioner, hvor Rådet vil hilse de nye signaler fra Washington velkommen. Samtidig vil man opfordre Iran til at overholde sine internationale forpligtelser og udnytte de nye muligheder i forhandlingssporet.

5. Den mellemøstlige fredsproces

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 2938+2939 – bilag 1 (samlenotat side 12)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (08) - bilag 279, side 780 (senest behandlet i EUU 20/2-09)

Udenrigsministeren: Udenrigsministrene vil drøfte udviklingen i Mellemøsten og EU's engagement i regionen.

Jeg forventer, at fokus for drøftelsen vil være den seneste udvikling i regionen, herunder dannelsen af den nye regering i Israel, de fortsatte bestræbelser på intra-palæstinensisk forsoning samt støtte til den palæstinensiske selvstyremyndighed.

EU-formandskabet har hilst den nye israelske regering velkommen, men det er samtidig blevet understreget fra formandskabet, at EU lægger vægt på, at den nye regering vil arbejde for fred baseret på tostatsløsningen samt implementering af køreplanen for fred. Det lægger vi stor vægt på.

Der foreligger endnu ikke et resultat af de egyptiske bestræbelser på at skabe forsoning mellem de palæstinensiske fraktioner. EU og det internationale samfund støtter de egyptiske bestræbelser.

Fra dansk side vil vi arbejde for, at EU spiller en aktiv rolle i tæt samarbejde med kvartetten og vores partnere i regionen for at sikre, at fredsprocessen hurtigst muligt genoptages.

Anne Grete Holmsgaard nævnte Goldstones undersøgelser i Gaza og spurgte, hvad Danmark gør i den sammenhæng.

Hun forventede, at forhandlingerne om at opgradere aftalen med Israel på et eller andet tidspunkt ville blive genoptaget, og spurgte, hvad udenrigsministeren forventede med hensyn til tidsplanen herfor.

Per Clausen syntes, det var positivt, at EU også reagerer en anelse kritisk over for Israel. Han regnede med, at regeringen stadig væk vil have en dialog og en forhandling med Israel, selv om den israelske regering rummer folk, som ikke støtter tostatsløsningen. Han gik ud fra, at det også indebærer, at man vil indgå i forhandlinger med en palæstinensisk samlingsregering, selv om den også måtte indeholde folk, der ikke går ind for tostatsløsningen.

Svend Auken sagde, at den nye israelske regering havde erklæret, at der ikke kommer noget ud af fredsprocessen, før der sker fremskridt i forhold til Iran, og at Iran er nøglen til fred.

Han henviste til, at et meget stort flertal i Folketinget har sagt, at så længe Hamas ikke anerkender tostatsløsningen og ikke anerkender Israel, kan vi ikke have med dem at gøre. Han opfordrede til, at man behandler de to parter på samme måde og siger, at så længe den israelske regering ikke vedkender sig tostatsløsningen, må vi stille forhandlingerne med regeringen i bero.

Udenrigsministeren sagde i svaret til Anne Grete Holmsgaard, at vi støtter den FN-undersøgelse, der er i gang om forløbet i Gaza, hvor også FN-bygninger var udsat for angreb. Vi støtter også muligheden for at lave internationale undersøgelser om forløbet i Gaza, men de skal ikke isoleret dreje sig om Israels optræden, men sandelig også om Hamas, idet Hamas har begået mord på folk, de var politisk uenige med.

Forhandlingerne om opgradering af aftalen med Israel er sat på stand by. EU er lidt forurologet over de forskellige meldinger fra Israel, og hvis den israelske regering begynder at fornægte køreplanen, kommer der ikke nogen opgradering foreløbig.

I svaret til Svend Auken mente udenrigsministeren, det med Iran er et forsøg på at udskyde fredsprocessen, men han ville gerne undersøge udtalelserne nærmere, idet han påpegede, at i øjeblikket engagerer amerikanerne sig kraftigt i processen.

Vi har sagt, at vi ikke vil forhandle med Hamas, men i øjeblikket er der en midlertidig teknokratregering, som vi ikke har vanskeligheder ved at forhandle med.

Per Clausen erklærede sig helt enig med udenrigsministeren i, at vi også skal bekymre os over de overgreb på menneskerettighederne, som foretages af palæstinensiske organisationer, men bad udenrigsministeren klart tilkendegi-

ve, at når man stiller krav til den palæstinensiske regering om en accept af tostatsløsningen, må man stille samme krav til den israelske regering.

Anne Grete Holmsgaard erklærede sig enig i, at begge siders krænkelse i Gaza skal undersøges, men spørgsmålet er, hvad vi som land gør i det spørgsmål.

Udenrigsministeren erklærede sig enig med Per Clausen i, at vi må stille samme krav til begge sider i konflikten. Man har i regeringen meget alvorlige drøftelser om forholdet til den israelske regering, men udenrigsministeren havde noteret sig, at den nye udenrigsminister, Liebermann, havde sagt, at han henholdt sig til køreplanen for fred – og den køreplan indeholder en tostatsløsning.

Han sagde til Anne Grete Holmsgaard, at vi støtter en uvildig undersøgelse, som vil være mere troværdig end den undersøgelse, der er lavet af det israelske militær. Hvis israelerne ikke har brugt ulovlige bomber, må landet da også være interesseret i en uvildig undersøgelse.

6. Åbning af forhandling om en aftale om økonomisk integration med Canada

– *Tidlig forelæggelse*

Rådsmøde 2938+2939 – bilag 1 (samlenotat side 14)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

7. Forlag til Rådets afgørelse om udstedelse af direktiver til Kommissionen med henblik på genforhandling af samarbejdsaftalen mellem Det Europæiske Atomenergifællesskab (Euratom) og den canadiske regering om anvendelse af atomenergi til fredelige formål

- *Tidlig forelæggelse*

KOM (2008) 0658

Rådsmøde 2938+2939 – bilag 1 (samlenotat side 19)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

8. Ukraine

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 2938+2939 – bilag 1 (samlenotat side 21)

Dette punkt blev behandlet under dagsordenens punkt 2.

9. Moldova

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 2938+2939 – bilag 1 (samlenotat side 23)

Dette punkt blev behandlet under dagsordenens punkt 2.

10. Ulovlig indvandring i Middelhavsområdet

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 2938+2939 – bilag 2 (tillæg til samlenotat)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

11. Eventuelt – topmøder den 7.-8. maj – Durban II-konferencen – Sri Lanka – Afghanistan – Pakistan

Udenrigsministeren: På rådsmødet vil formandskabet desuden orientere om forberedelserne af de tre møder på statschefsniveau den 7.-8. maj i Prag, nemlig det sociale topmøde den 7. maj med trojkaen og repræsentanter for arbejdsmarkedets parter, topmødet for det østlige partnerskab senere samme dag samt trojkatopmødet for den sydlige korridor den 8. maj.

Der har været særlig fokus på spørgsmålet om Hviderusland og Lukasjenkos mulige deltagelse i topmødet. Formandskabet har inviteret de seks partnerlande til topmødet, men overladt det til landene selv at bestemme, hvem de vil lade sig repræsentere af på topmødet. Det er på nuværende tidspunkt uafklaret, om Lukasjenko ønsker at deltage i topmødet.

Under frokosten regner jeg endvidere med, at der kan blive en drøftelse af forløbet af Durban-II konferencen. Det har Sverige anmeldt.

Endelig planlægges en drøftelse af Sri Lanka. Kommissionen forventes at orientere om en række aktuelle EU-initiativer, herunder arbejdet for at få EU-trojkaen til Sri Lanka. Målet er at øge presset på den srilankanske regering for at beskytte de internt fordrevne tamiler i og omkring konfliktområdet i det nordlige Sri Lanka. EU har taget et af de stærkeste økonomiske midler i brug over for Sri Lanka, nemlig menneskerettighedsundersøgelsen under den særlige toldpræference ordning, GSP+. Denne toldpræference skaber angiveligt ca. 300.000 jobs på Sri Lanka. Endelig har Sri Lankas regering anmodet om et IMF-lån. Mulighederne for at bruge IMF-lånet til at presse Sri Lankas regering skal undersøges.

Pia Adelsteen sagde, at vi bl.a. er i Afghanistan for at skabe demokrati, og nævnte i den forbindelse den sharialov, som giver ægtemænd ret til sex med deres kone hver fjerde dag og dermed mere eller mindre tillader voldtægt inden for ægteskabet, og som ligeledes siger, at kvinderne skal have tilladelse af deres mand til at gå udenfor. Hun betegnede dette som grotesk og spurgte,

om der er nogen chance for en demokratisk proces, når udviklingen går i den retning.

Per Clausen beskæftigede sig med visse landes ikke alt for kloge adfærd på Durban II-konferencen, idet han tilføjede, at han ikke havde nogen kritik af den danske regerings adfærd.

Svend Auken henviste til, at Taliban nu står 150 kilometer fra Islamabad, hvilket giver anledning til meget stor uro på grund af deres indstilling til sharia-lovgivningen. Vi er jo stærkt engageret i at begrænse Talibans indflydelse, men nu ser det ud som om den ikke alene er stor i Afghanistan, men også i Pakistan.

Udenrigsministeren kom med den glædelige nyhed til Pia Adelsteen, at Danmark havde sendt en protest til den afghanske udenrigsminister, og at EU-ambassadørerne også havde haft et møde med ham, og Afghanistan har nu givet det løfte til Europa, at loven ikke bliver gennemført. Præsidenten har sendt den tilbage til parlamentet og sagt, at den skal ændres, så den respekterer forfatningen. Så kvinderne kan stadig væk sove roligt.

Udenrigsministeren indrømmede i svaret til Per Clausen, at det i forbindelse med Durban II-konferencen ikke havde været særlig smart, at det var 22 lande, der skulle forhandle, og at EU måtte skifte formandskab under konferencen, idet svenskerne overtog formandskabet. I EU var man enige om de røde linjer, og vi opnåede alle de mål, vi satte os i EU-kredsen. De fem lande må svare på, hvorfor de alligevel gik.

I svaret til Svend Auken sagde udenrigsministeren, at Pakistan ikke er på dagsordenen, men nu har talibanerne magten i 2½ provins og står kun 80 kilometer fra hovedstaden. Det pakistanske militær har ikke foretaget sig noget over for de bevæbnede talibanstyrker. Udenrigsministeren tilføjede, at Udenrigsministeriet havde udpeget en speciel repræsentant for ham til ud-sending til Afghanistan/Pakistan. Han mente ikke, EU kunne gøre noget isoleret, men måtte agere sammen med amerikanerne. Hilary Clinton har i senatet talt med meget store bogstaver om den manglende pakistanske indsats. Pakistan er nok det alvorligste problem i området.

Svend Auken sagde, at han syntes, det var flot, at man gennem en fast holdning havde sørget for, at slutdokumentet fra Durban II-konferencen blev acceptabelt, hvilket han mente, der var al mulig grund til at anerkende.

Per Clausen syntes også, at det, at man deltog og udøvede indflydelse, var lærerigt.

Anne Grete Holmsgaard roste udenrigsministeren for den måde, man havde håndteret Durban II-konferencen på, men hun syntes, det var ærgerligt, at formandskabslandet var udvandet.

Svend Auken betegnede det som meget interessant, at amerikanerne, som jo ikke tilsluttede sig Durban II-konferencen, tilsyneladende har været meget godt tilfredse med udfaldet.

Udenrigsministeren henviste til, at i den erklæring, der er udsendt, stod der, at USA takkede de lande, der var med til at skabe det resultat, der var opnået, men det er som om, det er gledet ud af den offentlige debat, som har koncentreret sig om en kritik af, at USA udeblev. Der er en stærk kritik i USA af, at de udeblev. Dette tilskrev udenrigsministeren, at den nye administration ikke havde nået at få overblik over situationen. I øvrigt gjorde han opmærksom på, at slutdokumentet fra 2001 faktisk ikke var så dårligt for Israel.

Udg. Punkt 2. Samråd med beskæftigelsesministeren vedr. samrådsspørgsmål A om graviditetsdirektivet

Besvarelse ved beskæftigelsesministeren

KOM (2008) 0637 – samrådsspørgsmål A (vedlagt)

KOM (2008) 0637 – bilag 1 (grundnotat af 16/1-09)

KOM (2008) 0637 – svar på spørgsmål 1 (af 26/3-09)

Formanden oplyste, at samrådet var udsat, idet spørgeren, Lone Dybkjær, var optaget af møder i Folketingssalen hele dagen.